

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM ***PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU***

ŠKOLNÍ DRUŽINA PŘI **ZŠ CHOTĚVICE**

ŠVP pro ŠD byl zpracován zákona č. 561/2004 Sb. (školský zákon)

Zpracovali: Mgr. František Šubert, ředitel školy
 Marcela Šimanovská, vychovatelka ŠD
 Mgr. Jana Pachlová, vychovatelka ŠD

Aktualizace k 1.6.2013

Identifikační údaje o školní družině

Adresa:	Chotěvice 74, PSČ 543 76
Telefon:	499/44 71 60
Ředitel školy:	Mgr. František Šubert
Odpovědná osoba:	Marcela Šímanovská, vychovatelka ŠD
Zřizovatel:	Obec Chotěvice
Stanovená kapacita:	55 žáků
Provozní doba:	11,40 - 16,00 hodin

1. Konkrétní cíle vzdělávání

Vychází a čerpá z Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, kde se usiluje o naplnění těchto cílů:

- umožnit žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a řešení problémů
- vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci
- rozvíjet u žáků schopnosti spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svěbytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný
- vést žáky k rozvíjení vlastních schopností a k smysluplnému trávení volného času

2. Délka a časový plán vzdělávání

Školní družina zahrnuje ve svém vzdělávacím cyklu plán vzdělávání žáků 1. stupně ZŠ na jeden školní rok. Specifikuje rozdílnost a náročnost práce podle jednotlivých ročníků, tedy psychické a fyzické zdatnosti.

3. Formy vzdělávání

Podle vyhlášky MŠMT o zájmovém vzdělávání jsme stanovili následující formy vzdělávání:

a. Pravidelná výchovná, vzdělávací a zájmová činnost

Zahrnuje pravidelnou činnost přihlášených účastníků dle programu ŠVP ŠD, každodenní činnost v odděleních ŠD a zájmových útvarech při ŠD – hudební kroužek a taneční kroužek.

b. Příležitostná výchovná, vzdělávací, zájmová a tematická rekreační činnost v prostorách ŠD i mimo ně

Zahrnuje všechny běžné i mimořádné akce – návštěvy divadelních představeních, besedy, exkurze, výchovně-vzdělávací programy, sportovní akce, vánoční činnosti, velikonoční činnosti, oslavy, projektové dny.

c. **Osvětová činnost**

Poskytování informací v oblasti prevence sociálně-patologických jevů.

d. **Individuální práce**

Vytváření podmínek pro rozvoj nadání dětí, práce s talentovanými jedinci, konzultace, řešení tematických úkolů, organizace a garance postupových soutěží. Práce s integrovanými jedinci – pomoc, podpora, povzbuzení.

e. **Nabídky spontánních činností**

Spontánní aktivita je praktikována za dozoru vychovatelky tak, aby se dítě mohlo samostatně projevit a rozhodnout o své činnosti. Vychovatelka zde funguje pouze jako rádce a dozor. Tato činnost je provozována zejména při odpolední klidové činnosti či pobytu venku.

4. Obsah vzdělávání

Činnost a výchovné působení vychovatelek v jednotlivých odděleních vychází z požadavků pedagogiky volného času (ovlivňování volného času, nabídka alternativních aktivit, nabídka pomůcek, her). Podstatný je požadavek dobrovolnosti aktivity, požadavek seberealizace, zajímavosti a zájmovosti, pestrosti a přitažlivosti.

Výchovné programy se zaměřují na tyto základní oblasti:

- Výchova ke zdravému životnímu stylu
- Posilování komunikačních dovedností
- Odpovědnost za své chování
- Ovládání negativních citových reakcí
- Poznání sebe samého a uplatnění se ve skupině
- Formování životních postojů
- Nacházení nových vazeb a souvztažnosti mezi již získanými poznatky z vyučování

Výchova ke zdravému životnímu stylu

- výchova k odpovědnosti za svou osobu
- výchova k odpovědnosti za své zdraví
- výchova ke správným stravovacím návykům, pitný režim

- dodržování osobní hygieny
- posilování tělesné zdatnosti
- rozvíjení citové stránky osobnosti, citové vazby

Posilování komunikačních dovedností (Člověk ve společnosti)

- kultivace slovního i mimoslovního projevu
- rozvíjení slovní zásoby
- schopnost vyjádřit se
- schopnost naslouchat
- uplatnění se v kolektivu
- kulturní život

Odpovědnost za své chování

- řešení různých situací
- pěstování potřebných a žádoucích vědomostí, dovedností a postojů
- důvěryhodnost, pravdomluvnost a morální kvality
- posilování schopnosti objektivně hodnotit své jednání a přijímat důsledky svého chování

Ovládání negativních citových reakcí

- vypořádat se se stresem
- řešení životních situací
- vyrovnávání se s nedostatky a neúspěchy

Poznání sebe samého a uplatnění se ve skupině (Člověk jako jedinec)

- kladným hodnocením zvyšovat sebevědomí
- posilování pozitivního myšlení
- objektivní hodnocení činnosti každého člena
- vytváření vlastní bezpečné sociální skupiny
- temperament, postoje, hodnoty

Formování životních postojů

- vytváření společensky žádoucích hodnot
- vytváření základů právního vědomí
- úcta, porozumění, tolerance

- schopnost a ochota pomoci
- vytvoření vlastního sebevědomí
- posilování schopnosti nepodléhat negativním vlivům
- prevence sociálně patologických jevů - drogy, alkohol, kouření
 - delikvence
 - virtuální drogy
 - šikanování, vandalismus, násilné chování
 - rasismus
- podobnost a odlišnost lidí
- rozdíly v prožívání, v myšlení a v jednání

Nacházení nových vazeb a souvztažnosti mezi již získanými poznatky z vyučování

- možnost vzájemného doplňování školního vyučování a výchovně-vzdělávací práce školní družiny
- tohoto cíle dosahovat specifickými, od školního vyučování výrazně odlišnými prostředky
- přinášet nové podněty, obohacovat poznatky

Člověk a jeho svět:

Místo, kde žijeme: - vztah ke své škole, městu, státu

- vycházky, výlety, poznatky z cest

Lidé kolem nás: - příbuzenské vztahy v rodině

- vztahy mezi dětmi
- vztahy ke škole
- pravidla soužití
- chování lidí-pravidla slušného chování
- principy demokracie
- základní lidská práva a práva dítěte
- práva a povinnosti

Lidé a čas: - regionální pověsti a báje

- tradice , zvyky, odlišnost způsobů života
- návštěva kulturních institucí-muzeum, hvězdárna,
knihovna, galerie
- orientace v čase

Člověk a příroda: Rozmanitost živé a neživé přírody
Ochrana přírody – praktické poznávání přírody
Proměny přírody, roční období
Činnost člověka v přírodě (pozitivní, negativní)
Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody
Likvidace odpadů-třídění odpadů

Člověk a svět práce:
Tradiční i netradiční materiály
Elementární dovednosti

Zájmové zaměření dětí v době pobytu ve školní družině:

Dětem umožňujeme v době pobytu ve školní družině rozvíjet své zájmy ve specificky zaměřených kroužcích.

Mimo tyto kroužky se děti seznamují se všemi oblastmi zájmové činnosti a jednotlivé aktivity jsou zapracované v týdenní skladbě zaměstnání:

- pohybové a tělovýchovné aktivity
- výtvarné činnosti
- rukodělné činnosti
- hudba, zpěv a tanec
- literárně –dramatická činnost
- přírodovědná a vlastivědná činnost
- výpočetní technika

5. Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončení vzdělávání

Přijímání účastníků činnosti je obecně platnými předpisy ohraničeno jen věkem či návazností na školní docházku:

- Činnost ŠD je určena pro všechny žáky ZŠ Chotěvice, která má jen ročníky 1. stupně základní školy.
- Dítě je do ŠD přijímáno na základě písemné přihlášky – zápisního lístku.
- Do ŠD je dítě přihlašováno vždy jen na jeden školní rok.
- Doklad o ukončení školního roku ve školní dužině se nevydává.
- Ze ŠD může být žák vyloučen za soustavné narušování činnosti ŠD, a to po písemném napomenutí a projednání s rodiči.

6. Popis materiálních podmínek

Školní družina při ZŠ Chotěvice má k dispozici dvě vlastní třídy v přízemí budovy ZŠ Chotěvice. Činnost probíhá ve dvou odděleních složených zpravidla z žáků věkově blízkých, dle složení jednotlivých ročníků ZŠ. Třídy jsou prostorné a vybaveny podle vyhlášky Ministerstva zdravotnictví č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých. Vybavenost tedy umožňuje práci u stolu i eventuální hru a odpočinkovou činnost na koberci.

K budově patří oplocené školní hřiště s domkem na venkovní hračky a jiné pomůcky (lavičky, branky, nářadí).

7. Popis personálních podmínek

Činnost ŠD zabezpečují dvě kvalifikované vychovatelky. Každé z nich byla přidělena třída pro jedno oddělení, ale jejich práce se částečně doplňuje dle denního rozvrhu vyučování a dle naplánování celoroční zájmové činnosti v rámci družiny. Ve školním roce 2012/2013 to je hudební kroužek a taneční kroužek.

Profil vychovatelky:

- má vysokou míru empatie
- vytváří příznivé sociální klima
- zná a umí řídit širokou škálu zájmových aktivit přiměřených věku dětí
- má organizační schopnosti, navozuje a motivuje široké spektrum rekreačních zájmových činností
- vzbuzuje zájem o činnost, podporuje sebevědomí a rozvíjí pozitivní stránky osobnosti
- má právní vědomí
- zná bezpečnostní předpisy pro práci s účastníky činností

8. Popis ekonomických podmínek

Za vzdělávání ve školní družině bylo stanoveno školné ve výši 25,-Kč měsíčně za každého zapsaného žáka. Splatnost školného je do 15. října za první 4 měsíce školního roku a do 15. ledna za dalších 6 měsíců školního roku.

Vybavení nábytkem, pomůckami a veškerým dalším zařízením ŠD je hrazeno z provozního rozpočtu poskytovaného zřizovatelem.

Na finanční zabezpečení mezd pedagogického a provozního personálu je čerpána státní dotace v limitu přiděleného dle normativního rozpisu rozpočtu.

9. Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení

- vhodná struktura činnosti a skladba zaměstnání – vychovatelka vybírá věkově přiměřenou činnost, při které nedojde ke zranění dítěte
- stravovací návyky a pitný režim – vychovatelka dbá na hygienu a kulturu stolování, dohlíží nad pitným režimem dětí (pití v ŠJ, čaj a pitná voda ve ŠD)
- zdravé prostředí – podle platných norem, tj. dle vyhlášky ministerstva č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání mladistvých (vlastní vybavené prostory, odpovídající světlo, teplo, bezhlučnost, čistota, větrání, vhodný nábytek, hygienické vybavení prostorů)
- bezpečné pomůcky – vychovatelka dbá na používání věkově přiměřených pomůcek
- ochrana před úrazy a eliminace nebezpečných situací – vychovatelka eliminuje možné úrazy proškolením na začátku školního roku a opakováním během školního roku. Svým pedagogickým působením neustále nabádá k dodržování bezpečnosti, *děti má neustále v zorném poli.*
- označení nebezpečných předmětů – vychovatelka seznámí žáky s provozními řády využívaných prostor – škola, ŠJ, ŠD, tělocvična, hřiště, zahrada
- bezpečnost silničního provozu – mimo budovy ZŠ a ŠD zodpovídá vychovatelka za 25 dětí. Děti jsou na začátku roku poučeny o bezpečnosti silničního provozu, během roku je poučení opakováno. Pokud dojde k situaci, že se počet dětí navýší nad 25, je pověřena doprovodem dětí další osoba.
- dostupnost prostředků první pomoci – školní družina je vybavena dostupně umístěnou lékárníčkou PP

Psycho-sociální podmínky

- pohoda prostředí a příznivé sociální klima – vychovatelka vede k otevřenosti a partnerství v komunikaci, úctě, toleranci, uznání, empatii a pomoci druhému
- respektování potřeb jedince – vychovatelka organizuje činnost vycházející ze zájmů účastníků
- věková přiměřenost a motivující hodnocení – vychovatelka respektuje individualitu dětí, hodnotí v souladu s jejich možnostmi
- ochrana před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy – vychovatelka se pedagogickým působením snaží zabránit socio-patologickým jevům
- spoluúčast na životě zařízení – vychovatelka preferuje společné plánování činnosti, vlastní podíl dětí na případném řízení a následném hodnocení
- včasná informovanost – vychovatelka včas informuje děti a jejich zákonné zástupce o činnostech ve školní družině
- bezpečný odchod ze školní družiny - skupinový doprovod k autobusové zastávce a sledování nástupu do autobusu

Stanovení cílů a obsahu časového plánu pravidelné a příležitostné činnosti ŠD

Září

Chování na silnici, doprava

Odpočinková činnost - volné rozhovory s dětmi o nových zážitcích, poslech čtených pohádek, společenské hry dle výběru dětí, volné hry a kreslení, četba na pokračování

Rekreační činnost

vycházky po okolí ZŠ, chování na přechodu, vycházky s námětovými hrami ve volné přírodě, hudebně pohybové hry, které děti znají

Zájmová činnost

- pracovní (stavění z konstruk. stavebnic prostorové stavby - silnice, domy, město, stříhání z předkreslených tvarů)

- estetická (malování a kreslení zážitků z prázdnin, z vycházek po okolí ZŠ, ilustrace k četbě pohádek)

- sportovní - závodivé hry, hry s míčem - házení, chytání, se švihadly - přeskoky, vycházky po okolí školy

Příprava na vyučování

udržovat pořádek ve školní tašce a na svém místě, didaktické hry - velikost, tvar, labyrinty - hledání správné silnice

Říjen

Odpočinková činnost

poslech pohádek a příběhu s podzimní tematikou, rozhovory s dětmi - individuálně, práce s dětskými časopisy, hry dle vlastního výběru

Rekreační činnost

vycházky do volné přírody, pohybové hry s pravidly (venku)

Zájmová činnost

- pracovní a estetická - výrobky z přírodnin (koláže, malované kameny, prostorové stavby, kreslení a malování podzimu, stavění z konstruktivních stavebnic)

- přírodovědná (při pobytu venku pozorování zvířat a odlétajících ptáků, sběr přírodnin, pozorování stromů)

sportovní - závodivé hry na hřišti, hry s míči - házení, chytání, turistické vycházky do přírody

Příprava na vyučování

omalovánky, dokreslování počtu, hry s písmenky, hádanky, kreslení, čtení z dětských časopisů

Listopad

Odpočinková činnost

rozhovory s dětmi, četba na pokračování, stolní společenské hry, hry dle vlastního výběru a přání dětí

Rekreační činnost

denní vycházky s pohybem (hrou) ve volné přírodě, závodivé hry s pravidly, dramatizace pohádek s maňásky, pouštění draka

Zájmová činnost

- pracovní (sestavování výrobků z přírodnin, výroba a malování draka, lepení, stříhání), výroba bramborových tiskátek)

- přírodovědná (pozorování změn v přírodě, rozdíly mezi stromy jehličnatými a listnatými, výstava nejkrásnějších listů)

- estetická (hry s barvami - zapouštění, obtiskávání vylisovaných listů, práce s fixírkou - foukací fixy, sítko)

- sportovní - zdolávání překážkové dráhy na hřišti, hry s míči s pravidly, cvičení s hudbou, turistické vycházky

Příprava na vyučování -

- opakování a procvičování poznatků formou hádanek a didaktických her, udržování pořádku ve svých věcech, úklid pomůcek při odchodu

Prosinec

Odpočinková činnost

- poslech četby na pokračování, rozhovory s dětmi o jejich zážitcích a přáních, práce s dětskými časopisy, hry se stavebnicemi a hračkami podle vlastního výběru.

Rekreační činnost

- vycházky do přírody podle počasí a sněhu - klouzání, bruslení, stavění staveb ze sněhu, hry a cvičení ve třídě a v tělocvičně.

Zájmová činnost

- pracovní - příprava vánoční výzdoby, symbolických dárků, vánočních přání a ozdob
- přírodovědná - přírodovědné vycházky, čtení stop ve sněhu, pozorování počasí - změny /sníh, déšť, vítr/

- estetická - malování, kreslení zimní přírody, "Moje přání", výroba netradičních ozdob a novoročních přání, stavba různých staveb ze sněhu

- sportovní - vyprávění a rozhovory o zimních sportech, hry na sněhu, bruslení, závodivé hry s pravidly (hrát čestně)

Příprava na vyučování - opakování a procvičování poznatků při různých didaktických hrách

Leden

Odpočinková činnost

- rozhovory s dětmi o zážitcích z vánočních prázdnin, poslech četby na přání, zimní hádanky, stolní a jiné společenské hry

Rekreační činnost

- vycházky - zimní zábavy (bruslení, klouzání, sáňkování), při vycházkách prohlubování znalostí o přírodě a její ochraně

Zájmová činnost

- pracovní - výroba krmítka a ptáků z různých materiálů (krabíčky, dřevo, papír, peří) sestavování prostorových staveb z různých konstruktivních stavebnice

- přírodovědná - vycházky do přírody spojené s péčí o volně žijící zvířata (sypání do krmítka), rychlení větévek z různých stromů a keřů

- estetická - poslech pohádek se zimní tematikou, ilustrace k pohádce, seznamování s novými technikami při vytváření obrázků, dramatizace pohádkového příběhu s maňásky

- sportovní - rozhovor o významu sportu pro nás všechny, sportovní soutěže s různým náčiním (obruče, tyče, míčky), hudebně pohybové hry

Příprava na vyučování

- četba dětí, péče o učebnice, sešity a jiné pomůcky

Únor

Odpočinková činnost

- práce s dětskými časopisy, individuální rozhovory s dětmi, poslech pohádek, pohádky klasické z videa

Rekreační činnost

- pohybové hry se zpěvem, za příznivého počasí vycházky do přírody, exkurze - domácí zvířata, cvičení s hudbou, hry na hřišti se sněhem

Zájmová činnost

- pracovní - lepení, stříhání, výroba domácích zvířat, sestavování prostorových staveb z krabic různých velikostí, úklid hraček ve třídě ŠD
- přírodovědná - vyprávění o domácích zvířatech, péče o ně a jejich mláďata, jaké zvířátko mám doma, hádanky
- estetická - malování, modelování z cihlářské hlíny, dramatizace pohádky
- sportovní - závodivé hry v tělocvičně, překonávání přírodních překážek při vycházce (skok, seskok, přelézání), vycházka (exkurze), pohybové hry s pravidly

Příprava na vyučování

- péče o vlastní osobu, úprava oděvu, pořádek v osobních věcech, pečlivost

Březen

Odpočinková činnost

- hádanky a hlavolamy, stolní a společenské hry, četba
- a vyprávění příběhů s dětským hrdinou a o jaru

Rekreační činnost

- vycházky do jarní přírody, hry se švihadly (přeskoky různými způsoby), TV chvilky, delší vycházka podle přání

Zájmová činnost

- přírodovědná - pozorování změn v přírodě, přispívat svou prací k její ochraně, vycházka do lesa a do parku - pozorování
- estetická - velikonoční výzdoba, textilní koláže s jarní tematikou, kreslení tuží a dřívkem, naše rodina, výlet
- sportovní - závodivé hry s míčem na hřišti (v tělocvičně), závody v různých disciplínách (běh, skok, hod), delší turistické vycházky do přírody

Příprava na vyučování - didaktické hry k procvičení k probírané a probrané látce

Duben

Odpočinková činnost

- hry dětí podle vlastního výběru, poslech pohádek na přání, vybarvování tematických omalovánek

Rekreační činnost - vycházky do jarního parku, zahrady a k řece (porovnávání rozdílů), seznamování s novými hudebně pohybovými hrami

Zájmová činnost

- pracovní - rozhovory o práci na zahradě, přesazování květin ve třídě, pomáhání při třídění stavebnic a jejich úklidu podle druhu
- přírodovědná - pozorování prvních jarních květin (název, barva), pozorování stromů a keřů (pupeny, květy) druhy stromů
- sportovní - rytmická gymnastika v tělocvičně, turistická vycházka (indiánský svět), závodivé soutěže a hry

Příprava na vyučování - soutěže a hádanky, hlavolamy, obrázkové čtení, četba dětí

Květen

Odpočinková činnost

- individuální rozhovory s dětmi, četba dětí, poslech pohádek a příběhu z knih, které si děti přinesou, stolní a společenské hry

Rekreační činnost - vycházky do přírody, hry v přírodě, hádanky

Zájmová činnost

- pracovní - výroba loutkového divadly z vystřihovánek, skládanky z papíru, práce s textilem, výroba města z krabic

- přírodovědná - jaké nám hrozí nebezpečí v přírodě, naše chování v přírodě, její ochrana, rozhovory při vycházkách do přírody

- estetická - obkreslování kůry, (uhel, hlinka), kreslení tuží a perem námětů z přírody, kolorování potravinářskými barvami, dramatizace

- sportovní - sportovní hry na hřišti, vybíjená, kopaná, překonávání překážkové dráhy, vycházky

Příprava na vyučování - doplňovačky, hádanky a četba z dětských časopisů

Červen

Odpočinková činnost

četba na přání, stolní společenské hry, vybarvování

omalovánek, hry dle výběru dětí

Rekreační činnost

hry ve volné přírodě, opakování hudebně pohybových her, při vycházce pozorovat změny v okolí školy

Zájmová činnost

- pracovní - stavění z konstruktivních stavebnic, stříhání, lepení, skládání z papíru (zvířátka a květiny)

- přírodovědná a estetická - lisování lučních květín, výroba herbáře, výroba obrázku ze suchých květín, kreslení a malování na téma "louka"

- sportovní - závody v různých disciplínách předávání medailí, dlouhé turistické vycházky s různými hrami a úkoly

Příprava na vyučování

- "Co všechno umím", kvíz, procvičení znalostí dětí, hádanky

.....

ŠVP schválil:

Mgr. František Šubert

ředitel školy

razítko školy